

זהו העותק השמור של Google עבור <http://forum.otzar.org/forums/viewtopic.php?f=17&t=20692&start=0>. זהו תמונת מצב של הדף כפי שהופיע בתאריך 2 ינואר 2015 GMT 18:57:04. ייתכן כי [הדף הנוכחי](#) השתנה בינתיים. [מידע נוסף](#) טיפ: כדי למצוא במהירות את מונח החיפוש בדף זה, לחץ על **Ctrl+F** או על **⌘-F** (Mac) והשתמש בסרגל החיפוש.

[גירסה טקסטואלית](#)

קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?

אסיר ציון ↓ **קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

12:49 30/12/14

נפתחה לאחרונה קרן צדקה, אותה מנהלת אחת החסידיות הגדולות, הקרן מיועדת עבור נצרכי כל החסידיות הנזקקים ומחלקת תלושים למצרכי יסוד כגון חלב ולחם.
כפי הנודע בר"ח טבת כבר חילקו תלושים לאלפי נצרכים.
וכאן אני שואל: האם חסיד ששכנו הוא אברך ליטאי שבני ביתו רעבים ללחם אינו מחוייב לפרנסו מדין קדימה על פני חסיד בעיר אחרת? מפי אחד היודע דבר שמעתי שהטענה של אותם מנהלי הקרן היא שחסידים לחסידים נחשבים "עניי עירך" יותר משכן קרוב שאינו חסיד. האם יש לכך מראה מקום באחד מספרי הפוסקים?
ואם נניח שאכן חסידות בתור קהילה מחויבת לדאוג לבניה ראשונים ולהקדימם, האם שייך לומר כן גם על כל האנשים המשתייכים לכלל החסידיות?
האם כל מי שמקושר לבעש"ט הק' הוא קודם במעלת הצדקה?
אשמח למקורות בעניין.

מה שנכון נכון ↓ **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

13:22 30/12/14

שו"ת רדב"ז חלק ג סימן תעב

ולענין התמיד והקופה והצדקה וכל צורכי העניים דין אחד להם בין יחיד בין מרובים חייבין לתת לקהל שלהם כאשר בתחלה כי בכלל הצבור הם חשובים ואע"ג שכתב אחד מגדולי הדור ז"ל דעניי עירך קודמין עניי עירך שמענו אבל עניי קהלך לא שמענו ויצא לנו מכאן שיוכל כל יחיד ליתן הצדקה לעניי קהל שירצה הנ"מ בזמן שכל עניי קהילות מוטלים על כולם יחד ויד כולם שוה בהם אז יוכל ליתן הצדקה בכל קהל שירצה אבל במצרים שכבר עלתה הסכמתן ומנהגם שכל קהל וקהל מחוייב לפרנס העניים שלו ואין אחרים מסייעין עמו צריך ליתן בכל צורכי העניים עם הקהל שלו כדין המסים לפי שכבר נהגו אם לא שייכמו לחלק גם את העניים מה שאין דעתי מסכמת בו כלל

מובא [כאן](#) באות ב. עע"ש.

אסיר ציון ↓ **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

13:38 30/12/14

ר' מה שנכון,
אני מאד מעריך את הרצון שלך לסייע ולמצוא מקורות לדון, אבל במחילה מה זה נוגע?
הרב באר משה מדבר בנושא אחר, האם בן קהילה או עיר מחוייב לבן עירו וקהילתו שיקר למק"א.
גם הרדב"ז מדבר על הסכמת קהילות במצרים לתמוך בבני קהילתם.
מה בין זה ובין תמיכה במי שמאמין בבעש"ט ואחיה השילוני לדוגמא בכל מקום שהוא?

מה שנכון נכון ↓ **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

13:42 30/12/14

מהרדב"ז למדנו שאם לא היתה הסכמה להדיא לחלוקת הצדקה באופן נפרד, אזי אע"פ שיש בעיר קהילות נפרדות לא אמרין שהצדקה של כל קהילה תלך לעצמה, אלא לכלל אנשי העיר. דעניי עירך שמענו, עניי קהלך לא שמענו.
וע"ע מנחת אלעזר ח"ד ס"ח.

ידידיה ↓ **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

15:17 30/12/14

הרעיון הוא כמו בסמינרים, להשאיר את הליטאים עם עדות המזרח.

אבל אנשי ליטא מאמינים בני מאמינים הם, ולא יתפרדו לעצמם חלילה, סוף סוף מובטח לנו שמצדקה לא מפסידים, ממילא מה אכפת לנו?

בברכה המשולשת ↓ **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

16:32 30/12/14

מה שנכון נכון כתב:

מהרדב"ז למדנו שאם לא היתה הסכמה להדיא לחלוקת הצדקה באופן נפרד, אזי אע"פ שיש בעיר קהלות נפרדות לא אמרין שהצדקה של כל קהלה תלך לעצמה, אלא לכלל אנשי העיר. דעניי עירך שמענו, עניי קהלך לא שמענו.

וע"ע מנחת אלעזר ח"ד ס"ח.

למיטב זכרוני יש על זה גם תשובות של המנח"י והשבה"ל בענין הגדרת כל אנשי חסידות אחת כעניי עירך

↓ ברוך ברגר **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

18:55 30/12/14

אם מותר להגיב ...

נראה לי שאין כל תועלת בהעלת הדיון לכאן...

אולי רק סקרנות לציבור בעוד לשון הרע עסיסי...

מקור כנראה לא תמצא...

וסתם לנגוח, אפשר בפורומים באתרים אחרים שאיני רוצה לנקוב בשמם, לא למקום חשוב זה.

ואם לחנם חשדתי בכבוד מאן דהוא, קבלו נא את סליחתי מאתכם.

↓ חובב_ספרים **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

19:02 30/12/14

בלי לכנס לגוף השאלה ברצוני לדעת.

א' האם הם מבקשים כסף רק מחסידים או שהם אוספים כסף מכל מי שאפשר לקבל ממנו, וא"כ האם הם מגידים לתורמים לא חסידיים שהם מחלקים רק לחסידים או שהם אוספים בשם סתמי עבור עניים ונזקקים בלי לגלות שזה רק עבור עניים מסויימים בלבד?

ב' מה היה מתגובה אילו ליטאים היו עומדים ומקימים קרן רק לליטאים ולא לחסידים?

↓ אליעזר שלום **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

01:16 31/12/14

ולי הקטן נראה שזה לפני משורת הדין

שהם מודיעים שיתנו לעניים מסוימים כדי שלא להיכנס לשאלות

לסיכום אשריכם ישראל

↓ חשבונות רבים **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

06:33 31/12/14

ולי הקטן נראה פשוט שאין לתרום לקופה מאחר זו שאין מחלקים את הכסף ע"פ דין תורה

↓ רוצה ללמוד **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

07:40 31/12/14

חשבונות רבים כתב:

ולי הקטן נראה פשוט שאין לתרום לקופה מאחר זו שאין מחלקים את הכסף ע"פ דין תורה

אם היית אכן חושב שקטן אתה (כפי שאתה באמת כמוכח מכתובתך המשתלחת) לא היית ממנהר לפסוק הלכות בדברים שאין לך בהם מושג (וגם לא לי)

במאמר מוסגר לא שמענו שאוספים גרוש מהקהל עבור קופה זו, (תבררו קצת מהיכן המימון לפני ההתקפות) אבל את מי זה מעניין...

נערך לאחרונה על ידי [רוצה ללמוד](#) בתאריך ד' דצמבר 31, 2014 at 11:14 am, נערך פעם אחת בסך הכל.

↓ ברזילי **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

08:16 31/12/14

שמעתי את ר' הרשל שכטר אומר כדבר פשוט שעניי עירך לאו דווקא עירך ממש אלא הקרובים אליך חברתית, ודברו בהווה, אבל בזמננו הקרבה הגיאוגרפית איננה המרכיב הדומיננטי

↓ עט סופר **Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?**

08:32 31/12/14

תנוח דעתכם, בס"ה מדובר בניסיון להעביר מנויים מעיתון לעיתון, ואינו מקומו בפורום זה

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? חשבונות רבים ↓

11:57 31/12/14

ברזילי כתב:

שמעתי את ר' הרשל שכטר אומר כדבר פשוט שעניי עירך לאו דווקא עירך ממש אלא הקרובים אליך חברתית, ודברו בהווה, אבל בזמננו הקרבה הגיאוגרפית איננה המרכיב הדומיננטי

מה מגדיר "קרובים חברתית"?
זאת ועוד: לכאורה הפשטות בטעם עניי עירך הוא שמוטלים עליו כי הקרוב ורואה ויכול לסייעם ומה שייכות לטעם זה קירבה חברתית?

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? בברכה המשולשת ↓

13:34 31/12/14

סברת הגר"צ שכטר מובנת מאוד שהרי היום אדם יודע לעיתים קרובות מה קורה במעגלים המקורבים שלו הגרים רחוק הרבה יותר מאשר אצל שכן הגר בקרבה

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? המעיין ↓

13:47 31/12/14

אבל הרדב"ז שהובא לעיל מכחיש סברא זו

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? בברכה המשולשת ↓

15:49 31/12/14

הרדב"ז עוסק בקופת הצדקה הציבורית לא בצדקה של כאו"א כיהודי פרטי

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? אלי כהן ↓

16:55 31/12/14

ידידיה כתב:

הרעיון הוא כמו בסמינרים, להשאיר את הליטאים עם עדות המזרח.

אבל אנשי ליטא מאמינים בני מאמינים הם, ולא יתפרדו לעצמם חלילה, סוף סוף מובטח לנו שמצדקה לא מפסידים, ממילא מה אכפת לנו?

נותר רק לברר, האם גם חסידי האדמו"ר באבא-ברוך נמצאים באותה חבילה, ובא לציון גואל.

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? מה שנכון נכון ↓

17:39 31/12/14

בברכה המשולשת כתב:

הרדב"ז עוסק בקופת הצדקה הציבורית לא בצדקה של כאו"א כיהודי פרטי

זה אינו. הרדב"ז דן למי יתן היחיד צדקה כמפורש בדבריו.

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? בברכה המשולשת ↓

19:33 31/12/14

מה שנכון נכון כתב:

בברכה המשולשת כתב:

הרדב"ז עוסק בקופת הצדקה הציבורית לא בצדקה של כאו"א כיהודי פרטי

זה אינו. הרדב"ז דן למי יתן היחיד צדקה כמפורש בדבריו.

יצטט כב' את לשונו, בבקשה

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? המעיין ↓

20:09 31/12/14

לשונו הובאה לעיל בנושא כאן. <http://forum.otzar.org/forums/viewtopic.php?f=17&t=20692&p=203243#p203009>

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? ברזילי ↓

21:11 31/12/14

המעין כתב:

אבל הרדב"ז שהוא לעיל מכחיש סברא זו

בשכנה"ג על הטור רנ"א, אות ג כתב שכשיש קהילות נפרדות באותה עיר כל קהילה היא כעיר נפרדת, אך ראה שם באות ב שנראה להפך וכדברי הרדב"ז, אך יש לחלק (וממילא אין ראייה גם מהרדב"ז), וצע"ע

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? חשבונות רבים ↓

22:20 31/12/14

ברזילי כתב:

המעין כתב:

אבל הרדב"ז שהוא לעיל מכחיש סברא זו

בשכנה"ג על הטור רנ"א, אות ג כתב שכשיש קהילות נפרדות באותה עיר כל קהילה היא כעיר נפרדת, אך ראה שם באות ב שנראה להפך וכדברי הרדב"ז, אך יש לחלק (וממילא אין ראייה גם מהרדב"ז), וצע"ע

נראה בשות הרא"ם, שממנו הביא השיירי כנה"ג, שמיירי שכך נהגו והסכימו ביניהם וכמ"ש הרדב"ז עצמו.

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? חובב ספרים ↓

22:26 31/12/14

חשבונות רבים כתב:

ברזילי כתב:

המעין כתב:

אבל הרדב"ז שהוא לעיל מכחיש סברא זו

בשכנה"ג על הטור רנ"א, אות ג כתב שכשיש קהילות נפרדות באותה עיר כל קהילה היא כעיר נפרדת, אך ראה שם באות ב שנראה להפך וכדברי הרדב"ז, אך יש לחלק (וממילא אין ראייה גם מהרדב"ז), וצע"ע

נראה בשות הרא"ם, שממנו הביא השיירי כנה"ג, שמיירי שכך נהגו והסכימו ביניהם וכמ"ש הרדב"ז עצמו.

קהילה נפרדת פירושו שיש להם כל סממני קהילה בפנ"ע, כגון רבנים שחיטה [אולי זה לא שייך כ"כ לפי המצאויות של היום] חבא קדישא מקוואות ושאר מוסדות קהילה. אין זה שייך לאשנים שאין להם שום קשר ממשי אלא קשר רעיוני והתנהגותי.

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? ברזילי ↓

22:51 31/12/14

חובב ספרים כתב:

קהילה נפרדת פירושו שיש להם כל סממני קהילה בפנ"ע, כגון רבנים שחיטה [אולי זה לא שייך כ"כ לפי המצאויות של היום] חבא קדישא מקוואות ושאר מוסדות קהילה. אין זה שייך לאשנים שאין להם שום קשר ממשי אלא קשר רעיוני והתנהגותי.

כל המציאות שונה לגמרי, אבל העקרון הוא ש"עניי עירך" אינו תלוי בקרבה גיאוגרפית אלא בהשתייכות חברתית-קהילתית (וגם בהשתייכות כזו יש מדרגות, כמובן, אבל ככלל לא מדובר רק בזיקה רעיונית. להבנתו, פלוני משתייך לזרם כלשהו, והוא, או בנו, או רבו או חברו לבית הכנסת וכו' למדו או ילמדו בישיבה של אותו הזרם, אם כן היא בגדר עניי עירך כלפיו יותר מאשר ישיבה אחרת שכף רגלו וכל מודעיו לא דרכה ולא תדרוך שם, גם אם הראשונה בארץ אחרת וזולתה ברחוב הסמוך), והכל לפי מה שהוא יותר "את העני עמך", ולא המקום גורם.

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? נוה הלבנון ↓

22:54 31/12/14

רוצה ללמוד כתב:

חשבונות רבים כתב:

ולי הקטן נראה פשוט שאין לתרום לקופה מאחר זו שאין מחלקים את הכסף ע"פ דין תורה

אם היית אכן חושב שקטן אתה (כפי שאתה באמת כמוכח מכתביכתך המשתלחת) לא היית ממחר לפסוק הלכות בדברים שאין לך בהם מושג (וגם לא לי)

במאמר מוסגר לא שמענו שאוספים גרוש מהקהל עבור קופה זו, (תבררו קצת מהיכן המימון לפני ההתקפות) אבל את מי זה מעניין...

מי משתלח? לומר שהקופה לא מחלקת כסף ע"פ ד"ת זה השתלחות?
ומי החליט לך למי יש מושג בהלכות אלו ולמי לא? זה שלך אין מושג לא אומר כלום לגבי אחרים או שבעיניך הלכות צדקה זה משהו כמו הלכות עגונות.

בכל מקרה, יש לקופה זו תורמים.
אם הקופה מתנהלת שלא ע"פ ד"ת אסור לאותם תורמים עלומים לתרום לקופה זו.
וזה הנידון כאן.

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? בברכה המשולשת

07:02 01/01/15

המעין כתב:

לשונו הובאה לעיל בנושא כאן. <http://forum.otzar.org/forums/viewtopic.php?f=17&t=20692&p=203243#p203009>

עיינתי, ומדובר שם על קופת הצדקה הציבורית ומ"ש "בין יחיד בין מרובים" הכוונה היא בין לצדקה שנותן יחיד בקופת הצדקה הציבורית ובין לצדקה המוטלת על רבים כגון בימי תעניות

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? מורח ודאין

08:41 01/01/15

רבי ברזילי,

גם אם הוא כן כדברך (לענ"ד הוא היפך כל השקפת חז"ל שבכל עיר מוסדות הצדקה יחולקו בשווה ולא עפ"י השתייכויות אחרות, כי אם כן אין לדבר סוף והלא בד"כ לפני ההשתייכות המגזרית של ימינו החלוקה יכולה להיות לפי בתי הכנסת ונמצא ביהכ"נ של הסנדלרים מתפרנס מחוליותיו ואילו העשירים ימצאו לעצמם מגדר אחיד כמו שקיים גם היום בהרבה מקומות, מה גם שזה הוא לא תתגודדו שעליו דברה תורה, להחלק באותה עיר קהלות קהלות, ואם על עצם הענין שתקנו אבל לעניין חלוקת צדקה זה כבר מקומם ממש).
אבל בכל מקרה, מה זה נוגע לעניננו? האם חסיד תולדות אהרן ילמד במוסדות ויז'ניץ? מה בדיוק הקרבה הקהילתית בין חסיד גור לחסיד סאטמאר? ולמה הבעלזער קשור יותר עם החב"ד מאשר עם הליטאי חברו לכולל??!
לענ"ד זו השחתה ופלגנות וקרוב בעיניי הדבר דאין כאן מצות צדקה, ואם יש כאן צדקה אז כל עני הנצרך רשאי לגנוב לעצמו מקופה זו.

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? ברזילי

09:05 01/01/15

מורח ודאין כתב:

רבי ברזילי,

גם אם הוא כן כדברך (לענ"ד הוא היפך כל השקפת חז"ל שבכל עיר מוסדות הצדקה יחולקו בשווה ולא עפ"י השתייכויות אחרות, כי אם כן אין לדבר סוף והלא בד"כ לפני ההשתייכות המגזרית של ימינו החלוקה יכולה להיות לפי בתי הכנסת ונמצא ביהכ"נ של הסנדלרים מתפרנס מחוליותיו ואילו העשירים ימצאו לעצמם מגדר אחיד כמו שקיים גם היום בהרבה מקומות, מה גם שזה הוא לא תתגודדו שעליו דברה תורה, להחלק באותה עיר קהלות קהלות, ואם על עצם הענין שתקנו אבל לעניין חלוקת צדקה זה כבר מקומם ממש).
אבל בכל מקרה, מה זה נוגע לעניננו? האם חסיד תולדות אהרן ילמד במוסדות ויז'ניץ? מה בדיוק הקרבה הקהילתית בין חסיד גור לחסיד סאטמאר? ולמה הבעלזער קשור יותר עם החב"ד מאשר עם הליטאי חברו לכולל??!
לענ"ד זו השחתה ופלגנות וקרוב בעיניי הדבר דאין כאן מצות צדקה, ואם יש כאן צדקה אז כל עני הנצרך רשאי לגנוב לעצמו מקופה זו.

ברוך הבא.

- א. ככל שיש השחתה בדבר, או איסור של אגודות אגודות, הם בעצם ההתפלגות לקהילות ומגזרים. אחרי שכבר יש מוסדות נפרדים לכל קהילה, לענ"ד נראה סביר שכל קהילה תתמוך במוסדותיה לפחות בדין קדימה למוסדות אחרים.
- ב. השקפת חז"ל שבדברך לא מצאתיה בחז"ל, אם כי היא מוכרת ממקומות אחרים. אדרבא, לפי רוחות השוויון והאחוה הנושבות מדברך אין שום טעם להעדיף את בן דודו על פני עני אחר, ולא את בן שכונתו(*) על פני בן הרחוב המקביל וכו' וכו' (וגם במשפחות ובשכונות יש עניים ועשירים כידוע), וגם זה מקומם.
- ג. גם אם נניח כדברך, נראה לענ"ד פשוט בלי שום ספק שיש מצות צדקה גם כשמקדימים עניי עיר אחרת לעניי עירך וכדומה
- ד. אינני בקי די הצורך ביחסים הפנימיים בין כל תת-מגזר חסידי למשנהו, אבל ככל שהם חשים קרובים זה לזה יותר מאשר ללא-חסידים, יש מקום לראות בכלל המגזר החסידי קהילה גדולה אחת. חושבני שבמבחן השידוכים, למשל, יעדיפו חסידי גור להשתדך עם חסידי בעלז ולהפך, על פני שידוך עם לא-חסידים, וגם בקביעת מקום לתפילה, יעדיפו לקבוע מקום בשטיבל של חסידי אדמו"ר אחר מאשר בחניכי, אבל כאמור אינני בקי בדבר.
- ה. לא תגנובו

(*) אגב, ראיתי בחכמ"א שכתב ששכניי, לענין קדימות בצדקה, הם הרגילים אצלו בביתו ולא הדרים בשכונת פיזית, והם הם הדברים.

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? מורח ודאין

09:50 01/01/15

א. הטענה הרשמית על כל החלוקות שיש היום היא שלכל קהילה יש דרך מסוימת בהתנהלות וכו' אבל המבחן האם זו חלוקה הכרחית שאינה סותרת את מצות ואהבת לרעך כמוך יהיה למשל במצוות בנ"א לחברו כיצד הן מתקיימות ובאיזה צורה, ברגע שהחברות בקהילה מונעת עזרה הדדית ליהודים אחרים והקדמה של אחרים (שמקרה שלנו לא רק רעיונית ואידאולוגית רחוקים מנודב הצדקה אלא בכלל אנשים שהנחת לא מכיר ולא יכיר), כשזה מגיע לידי כך אז באמת אין הצדקה לפילוג והוא מרוחק ונמאס בעיני מי שצויה על הצדקה.

ב. אין בדבריי שום רוח שיויון כפי שברוע לבך אתה מנסה להציג זאת, העניין הוא כיצד קבעו חכמים את חלוקת העזרה בציבור, ואם החליטו על פי שיקוליהם ברוח קדשם שעניי העיר קודמים וכן עניי המשפחה בכדי לשמור את האיזון, איננו יכולים לקבוע פרמטרים חדשים באויר, כפי שצינתי לך שיכול להיווצר מצב (ואכן הוא קיים) שהעשירים מסווגים כקהילה בפני עצמה, עכ"פ מש"כ שהוא כנגד השקפת חז"ל הוא כפשוט מאיסור לא תתגודדו וכדלעיל.

ג. ברור שאדם פרטי שתרם לעניי שלא על פי סדר הקדימה המבואר בשו"ע קיים מצות צדקה, אם כי לא בהידור כמובן, אבל אגודה שקמה ע"מ לחלק את כספי הצדקה ומתנהגת שלא כדין לענ"ד אין זה צדקה אלא מס קהילתי, כך צידדתי, אבל אם באמת יש כאן צדקה אז מותר לנהל אותה עפ"י דין למי שיש בידו יכולת.

ד. אתה באמת לא בקי ביחסים הפנימיים, ואיני יכול להאריך בכך מחשש הסטת הדיון אמנם אי"ז מדוייק ההשתייכות הזאת למפלגת החסידות, אבל דברת עד עכשיו על קהילה שעומדת בפני עצמה והנה כעת התדרדרת לומר שזה מספיק אם "חשים קרבה זה לזה" והאם אין זה נגד רצון התורה?? מה נוגע כאן מבחן שידוכים? האם אשכנזי ישתדך היום עם בן

עדות המזרח? ודאי שלא. אז הקמנו קופת צדקה לליטאים בלבד???? האם אני אשתדך אי פעם עם בני חוגך? לעולם לא! ולכן לא אתמוך ח"ו בשעת דוחק?

בקיצור, יש את חז"ל הקדושים שקבעו צורה בחלוקת צדקה וגם אם בעיניך זה אינו מוצא חן כדאי להשתמש קצת במדת הענוה לפחות כשמגיעים לחכמינו.

ה. האם עניי שנטל מקופת צדקה בלא דעת הממונה עובר בלא תגנובו? לענ"ד לא.

ובכל מקרה אי"ז נוגע למקום שהקדש לא מתנהלת עפ"י דין תורה ששם מותר ומצוה למי שיכול לסייע להתנהלות נאותה, כ"ז כמובן אם יש כאן צדקה וכשיטתך לעיל באות ג ולא כפי שצדדתי שמדובר בכספים פרטיים לחלוקה שרירותית

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? ↓ הכהן

09:53 01/01/15

אם יחליטו לאחד את קופת אלעד עם קופת ביתר עילית לתועלת שתי הקופות, זה פגיעה בעניי עירך?

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? ↓ חשבונות רבים

11:19 01/01/15

בברכה המשולשת כתב:

עיינתי, ומדובר שם על קופת הצדקה הציבורית ומ"ש "בין יחיד בין מרובים" הכוונה היא בין לצדקה שנותן יחיד בקופת הצדקה הציבורית ובין לצדקה המוטלת על רבים כגון בימי תעניות

אינני יורד לסוף דעתך. אם גם על היחיד מוטל ליתן לקופה הציבורית של עניי עירו ולא של עניי קהלו למה נאמר שכשהוא נותן בלי קופה יהא הדין שונה.

ברזילי כתב:

א. ככל שיש השחתה בדבר, או איסור של אגודות אגודות, הם בעצם ההתפלגות לקהילות ומגזרים. אחרי שכבר יש מוסדות נפרדים לכל קהילה, לענ"ד נראה סביר שכל קהילה תתמוך במוסדותיה לפחות בדין קדימה למוסדות אחרים.

כפי שהביאו לעיל, הרדב"ז ועוד פוסקים כתבו אחרת. על מה שהבאת משכנה"ג כבר [השבתי](#).

הכהן כתב:

אם יחליטו לאחד את קופת אלעד עם קופת ביתר עילית לתועלת שתי הקופות, זה פגיעה בעניי עירך?

לפי הבנתי כן, אך אולי יהא מותר לעשות לטובת העניין.

אבל מה הקשר?

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? ↓ ברזילי

11:33 01/01/15

מורח ודאין כתב:

העניין הוא כיצד קבעו חכמים את חלוקת העזרה בציבור, ואם החליטו על פי שיקוליהם ברוח קדשם שעניי העיר קודמים וכן עניי המשפחה בכדי לשמור את האיזון, איננו יכולים לקבוע פרמטרים חדשים באויר, כפי שצינתי לך שיכול להיווצר מצב (ואכן הוא קיים) שהעשירים מסווגים כקהילה בפני עצמה, עכ"פ מש"כ שהוא כנגד השקפת חז"ל הוא כפשוט מאיסור לא תתגודדו וכדלעיל.

השאלה היא בדיוק זו - מה הפירוש בכללים שקבעו חז"ל להעדיף את הקרוב (גם כשזה על חשבון הרחוקים, כמובן, וגם אם מדובר בקהילה או עיר של עשירים מופלגים עליהם להקדים לתמוך בבני קהילתם הזקוקים לצדקה, על חשבון שאר העניים). כשם שכותב החכמ"א ששכניו אין הכוונה לשכנות פיזית, אלא הרגילים אצלו, ה"ה לעניי עירך. ממילא כל שאר דברך איני רואה בהם ממש.

חשבונות רבים כתב:

ברזילי כתב:

א. ככל שיש השחתה בדבר, או איסור של אגודות אגודות, הם בעצם ההתפלגות לקהילות ומגזרים. אחרי שכבר יש מוסדות נפרדים לכל קהילה, לענ"ד נראה סביר שכל קהילה תתמוך במוסדותיה לפחות בדין קדימה למוסדות אחרים.

כפי שהביאו לעיל, הרדב"ז ועוד פוסקים כתבו אחרת. על מה שהבאת משכנה"ג כבר [השבתי](#).

לא השתכנעתי שכוונת הרא"ם כדברך, ובודאי השכנה"ג לא הבין אותו כך (שאם כן, העיקר חסר מן הספר). כפי שכתבתי לעיל, גם דברי הרדב"ז מתפרשים לכמה פנים.

חשובות רבים ↓ Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?

11:49 01/01/15

ברזילי כתב:

לא השתכנעתי שכוונת הרא"ם כדברך, ובודאי השכנה"ג לא הבין אותו כך (שאם כן, העיקר חסר מן הספר). כפי שכתבתי לעיל, גם דברי הרדב"ז מתפרשים לכמה פנים.

אין לי מושג לכמה פנים ולאִיזה מהם אתה רוצה לפרש את הרדב"ז ושכנה"ג שהביאו, וגם לעיל סתמת בזה.

זה לשון השכנה"ג: נ"ב אפי' לפי דבריו בעיר שהם נחלקים לחבורות חבורות וקהלות קהלות ה"ל כל עניי קהלה וקהל כעניי עיר אחרת. הרא"ם ח"א סי' נ"ג.

ולעיל שאלת סתירה בדבריו כי רק באות הקודמת לזה הוא מביא את דברי הרדב"ז שעניי עירך אמרו ולא עניי קהלך, אבל לענ"ד כוונתו פשוטה: המילים בעיר שהם נחלקים פירושים שכן מנהגם והסכמתם שהם נחלקים מדלא כתב בעיר שיש בה חבורות וקהלות.

מה שנכון נכון ↓ Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?

11:51 01/01/15

ודאי לא מדובר שם ברא"ם שהיה תנאי והסכמה שכל קהלה תחלק בעצמה את הצדקה שלה ע"ש.

מורח ודאין ↓ Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?

12:00 01/01/15

ברזילי למה אין בדבריי ממש?

לא שללתי לחלוטין את האפשרות שקהילה נחשבת עניי עירך, רק שצריך לזה מקור ובינתיים חוץ מר' הירשל לא שמענו. עכ"פ עוררתי נושא שזה פשוט שא"א לקבוע עפ"י ההנחה הנ"ל שכל יהודי עם מצע אידיאולוגי או סוציולוגי דומה לך הרי הוא בן עירך. אי אפשר, וגם לא נכון ולא מוסרי ולא יהודי.

מלבד זאת גם טענתי שאין קשר בין הרגלי השתדכויות לעניים קרובים, וכמובן שפה ברכת מהדיון, כי הרי לא נאור ולא מתקדם להשמע גזעני....

נושא נוסף היה מה הדין בקופה שאינה מתנהלת כראוי, האם מותר לעני לעשות דין לעצמו או לא.

מה שנכון נכון ↓ Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?

12:07 01/01/15

מורח ודאין כתב:

לא שללתי לחלוטין את האפשרות שקהילה נחשבת עניי עירך, רק שצריך לזה מקור ובינתיים חוץ מר' הירשל לא שמענו.

ראה במנחת אלעזר שצינתי לעיל כע"ז. אם כי לא מירי לענין להעדיפם על בני עירו ממש, אלא על שאר עניי א"י, מ"מ נראה מדבריו שם דחשיבי בגדר עניי עירך.

מה שנכון נכון ↓ Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך?

12:15 01/01/15

שו"ת הרא"ם סימן נג.

ואף על גב דהיה דרבי ינאי לא קמייירי אלא בצדקה דקיץ להו לעניים שכבר זכו בה אותם העניים והוו להו כתובעין מכל שכן [נדצ"ל משא"כ] בנדון דידן, מכל מקום מכיון שהם עניי הקהל והם קודמים לשאר עניים דעלמא לא שייך הכא למימר לאו לדידכו קא יהיבין אלא לאחרני... מכיון דעניי עירך קודמים לעניים דעלמא כדנתיא בספרי באחד שעריך יושבי עירך קודמים מיושבי עיר אחרת והוו להו כתובעין אף על גב דלא קיץ להו דומיאי דעניי דפומבדיתא דקיץ להו כדאיתא בשלהי פרק החובל.

וכל שכן בנדון דידן שכבר נפלה קטטה ביניהם ואיכא איבה בין שתי הכתות בלי ספק ומסתמא לא ירצו אלו הנפרדים שיתנו מאותן הקדשות לאלו העניים הנמצאים עם הכתה שכנגדם מאחר שלא נמשכו אחריהם להתפלל עמהם כל שכן אם גלו דעתם בפרוש שאין רצונם לתת צדקה לא שום פרנסה לשום אחד מעניי הקהל הגדול שהם מהכת שכנגדם שבענין זה הם תובעים גמורים מאחר שהוציאום מכלל העניים שלא יהיו אפילו כשאר עניים דעלמא שאפילו אם תרצה לומר שאלו העניים אף על פי שהם עניי הקהל והם קודמים לכל שאר עניים דעלמא מכל מקום אינם כתובעים ומצו למימר להו לאו לדידכו קא יהיבנא אלא לאחרני מכל מקום הני מילי לענין שלא יהיו הם יותר מעולים משאר עניים אבל לענין שיהיו הם יוצאים מכלל העניים שלא יחלקו להם פשיטא ופשיטא שהם תובעים גמורים שיוציאו ההקדשות מידם שלא יהיו תחת רשותם אלא ברשות אחרים שיחשבו אצלם בכלל כל העניים שבזה לא יוכלו להשיב להם לאו לדידכו קא יהיבנא אלא לאחרני שהם אינם תובעים שיחלקום להם אלא שיהיו בידי אחרים שאינם מוציאים אותם מכלל העניים דבהא ליכא מאן דפליג שיש להם דין.

ואין זה צריך לפנים שאפילו אם נאמר שאינם אלה לבדם עניי עירם מאחר שעניי כל הקהלות יחד הם דרים בעיר אחד עמם וכלם בשם עניי עירם הם נקראים דפירוש ולא עניי עיר אחרת אינה אלא לצורך אותם העניים ששולחים צדקה בעיר אחרת כדכתב רבינו יצחק בר' ברוך מכל מקום לענין זה שהם תובעים שיוציאום מתחת רשותם שיהיו ברשות אחרים שאינם מוציאים אותם מכלל עניי ישראל ודאי יש להם תובעים כל שכן כשאין זה אמת שהרי אין לומר שעניי כל הקהלות נקראים עניי העיר אלא כל בני העיר כלם משותפים בכל עניניהם אבל היכא שהם נחלקים

לחבורות חבורות וקהלות קהלות הוה ליה כל עניי קהלה וקהלה כעניי עיר אחרת שבזה אפי' רבי 'צחק בר' ברוך מודה בו דעד כאן לא פליג אלא בעניי שבאו מעיר אחרת לעיר זו שאינם נחשבים לעניי עיר אחרת מאחר שכבר באו לכאן אבל בחלוקת חבורות לא יחלוק בו שבודאי כל חבורה וחבורה היא חשובה כעיר לעצמה כדאיתא בשלהי מועד קטן אמר רב מת בעיר כל בני העיר אסורין בעשיית מלאכה רב המנוגא איקלע להווא מתא שמע קל שיפורא דשכבא חזא להנהו אינשי דקא עבדי עבידתא אמר להו להו הנך אינשי בשמתא לאו שכיבא איכא במתא אמרו ליה חבורתא איכא אמר להו אי הכי שרי להו פירוש שמחלו אנשי העיר הזאת לכל חברה וחברה שתהיה לעצמה שאין אנשי חברה זו מתעסקין למית' חברה זו שכל חברה מתעסקת במיתיה ויש לה בית הקברות בפני עצמה. [מש"כ 'מחלו' בסו"ד אין הכונה תנאי להדיא, אלא שבכל חלוקה לקהלות כלולה מחילה].

ולכאורה יש סתירה בדבריו בין תחלתם לסופם, אם בכה"ג חשיבי עניי עירך או לא.

[דברי השכנה"ג.](#)

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? ↓ הכהן

12:18 01/01/15

חשובות רבים כתב:

הכהן כתב:

אם יחליטו לאחד את קופת אלעד עם קופת ביתר עילית לתועלת שתי הקופות, זה פגיעה בעניי עירך?

לפי הבנתי כן, אך אולי יהא מותר לעשות לטובת העניין.
אבל מה הקשר?

בהנחה שקופה קהילתית נחשבת 'עניי עירך', הרי שיש כאן איחוד בין כמה קופות קהילתיות, ולא דווקא קופה אחת כלל חסידית. ז"א הבעלזער שתורם לקופה, לא תורם משום שהיא תורמת לחסידים, אלא משום שהיא תורמת לקהילתו בין כלל הקהילות.

Re: קרן צדקה לחסידים בלבד! - עניי עירך? ↓ לומד_בישיבה

12:26 01/01/15

מבלי להיכנס לכל הויכוח המתנהל כאן בין החכמים, אבקש רק להעיר כי בעבר התמודדתי עם השאלה מסוג זה למי לתת צדקה זה אומר עניי עירך עניי שכונתך ועוד כהנה. בזמנו הצלחתי להדוף אותם בטענה פשוטה עניי עירך לא נאמר כדין לעני והוא אינו יכול לדרוש ממני את הצדקה שאני אמור לתת מדיון 'עניי עירך' לאו כל דברים דידי את - עניי עירך דיניה ביו"ד ולא בחושן משפט.
וקופות הצדקה וקופות השכונה ועוד כהנה (למיניהם) הבאים בטענה **ובדרישה** 'עניי עירך' אינם יודעים מה הם סחים.
נערך לאחרונה על ידי [לומד בישיבה](#) בתאריך ה' ינואר 01, 2015 12:30 חמ, נערך פעם אחת בסך הכל.

עבור

בית המדרש

